

RAKETTI-OPI-osahanke
TIETO-ryhmä
Tuomas Orama ja Antti Mäki

MUISTIO
17.3.2010

YKSITYISTEN YHTEYSTIETOJEN JAKAMISEEN LIITTYVIÄ PERIAATEKYSYMYKSIÄ

Tämän muistion tarkoituksena on tunnistaa periaatekysymyksiä, jotka liittyvät toimintaan, jossa tallennetaan ja käsitellään henkilötietojen osalta identiteettiä ja siihen liittyviä yksityisiä yhteystietoja. Toiminta halutaan järjestää siten, että eri toimijoilla oleva sama tieto jaettaisiin toimijoiden kesken.

KYSEESSÄ ON KORKEAKOULUJEN YHTEISHANKE OPPIJAN PALVELUIDEN PARANTAMISEKSI

Suomen korkeakoulujen ja opetusministeriön tavoitteena on tuottaa kaikille korkeakouluopetukseen osallistuville ja hakeutuville, mukaan lukien tutkinto-opiskelijat, erillisiä opintoja suorittavat, täydennyskoulutukseen osallistuvat ja avoimen yliopiston opiskelijat ("oppijat"), yhtenäiset kattavat sähköiset palvelut. Palveluita ovat muun muassa kaikkien korkeakoulujen opetustarjonnan selailu, lukukausi-ilmoittautuminen, opetukseen ilmoittautuminen, opintosuunnitelman tekeminen, korkeakoulusta toiseen korkeakouluun hakeutuminen, yhteystietojen muutokset, opintojen hyväksilukuhakemukset, todistuspyynnöt ja ei-tutkinto-opiskelijoiden osalta myös opiskelemaan hakeutuminen.

Ensinnäkin oppijan henkilötiedot, kuten nimi ja postiosoite, ovat keskeinen perustieto tavoiteltavien palveluiden toteutuksessa ja käytössä. Toiseksi yhteystietojen muutokset (kuten postiosoite) ovat yksi oppijalle tarkoitettu suora palvelu, millä oppija voi muuttaa yhteystietonsa ja niihin liittyvät lupatiedot siten, että tieto päivittyy kaikille kyseiselle oppijalle palveluja tarjoaville korkeakouluille.

Oppijan henkilötiedot jakautuvat luonteeltaan kahteen joukkoon. Ensimmäisen, jakamattoman tietojoukon muodostavat oppijan identiteetti ja siihen liittyvät yksityiset yhteystiedot, kuten postiosoite (kotiosoite). Toisen joukon muodostavat erilaiset oppijalle jossain korkeakoulussa annettuun rooliin liittyvät korkeakoulukohtaiset tiedot. **Tässä tarkastellaan ensimmäistä, jakamattoman identiteetin ja yksityisten yhteystietojen joukkoa.**

ESIMERKKI TAVOITETILASTA

Oppijalla on jokin oppimiseen liittyvä rooli yhdessä tai useammassa korkeakoulussa. Oppijan yhteystiedot on tallennettu korkeakoulujen yhteiseen tietokantaan. Ne korkeakoulut, joissa oppijalla on rooli esim. opinto-oikeuden tai hakemuksen kautta, käsittelevät samoja oppijan yhteystietoja. Tietojen katselu ja muokkaus oikeus on korkeakouluilla niihin liittyvän oppijan roolin perusteella.

Oppija voi halutessaan päivittää yhden korkeakoulun toteuttamassa tai yhteisessä palvelussa yhteystietojaan sekä niihin liittyviä lupatietoja. Oppijan päivittämät yhteystiedot lupatietoineen ovat päivitettyinä kaikkien oppijaan liittyvien korkeakoulujen käytössä. Korkeakoulu pystyy toiminnassaan käyttämään paremmin ajan tasalla olevia oppijan yhteystietoja, silloin kun toiminta edellyttää tässä tarkoitettuja oppijan yksityisiä yhteystietoja esimerkiksi kotiin lähetettävää kirjettä varten.

TAVOITETILAAN LIITTYVIÄ PERIAATEKYSYMYKSIÄ

1. Voiko usean korkeakoulun rekisterissään ylläpitämä sama henkilötieto olla yhteisesti jaettu tieto eli sama tieto ei ole toisinnettuna erikseen jokaisen korkeakoulun rekisteriä varten? (**Muissa kysymyksissä oletetaan, että tieto voi olla jaettu.**)

2. Voiko samaa henkilötietoa koskeva tiedon luovutuslupa olla yhteinen kaikille tietoon liittyville korkeakouluille?

- Tyypillisesti oppijan yksityistä postiosoitetta koskee esimerkiksi lupatieto osoitteen luovuttamisesta kolmannelle taholle koulutusta koskevaa tiedotusta ja markkinointia varten.
- Tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta oppijan tulisi voida nimenomaan joko sallia kaikille tai kieltää kaikilta hänen tietonsa luovuttaminen kolmannelle osapuolelle.
- Tässä ei viitata korkeakoulun omaan toimintaan liittyvään henkilötiedon käyttöön, jota säätelevät korkeakoulujen omat toimintaohjeet sekä niiden taustalla olevat normit.
- Tässä ei viitata tilanteeseen, jossa hakija esimerkiksi hakemuksen kautta tuottaa tietonsa toisen korkeakoulun käytettäväksi.

3. Onko ”turvakiellon” alaisen yhteystiedon avaaminen ”hakemuksen kohteena” olevalle toiselle korkeakoululle mahdollista?

- Kyseessä on tilanne, jossa hakijan täytyy kuitenkin ilmoittaa yhteystietonsa hakukohteelle

4. Voiko tai tulisiko korkeakoulujen mahdollistaa oppijalle pääasiallisesti muun osoitteen käyttäminen, kuin sen osoitteen, jossa oppija on kirjoilla?

- Kirjoilla olemiseen liittyvällä osoitteella tarkoitetaan sitä pääasiallisen kotipaikan osoitetta, jonka oppijan on lain nojalla ilmoitettava väestörekisteriin.
- Esimerkiksi eräiden sosiaalisten tai vastaavien etuisuuksien vuoksi voi oppija olla kirjoilla toisella paikkakunnalla kuin missä tämä opiskelunsa vuoksi pääasiallisesti asuu.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja tähän muistioon liittyen antavat TIETO-ryhmän puheenjohtaja Tuomas Orama, Metropolia Ammattikorkeakoulu, 050-401 3499, tuomas.orama@metropolia.fi ja TIETO-ryhmän jäsen Antti Mäki, Oodi Kehitys, 050-430 9119, antti@oodi.fi.

Lisätietoja RAKETTI-OPI-osahankkeeseen liittyen antaa TIETO-ryhmän sihteeri, projektikoordinaattori Lauri Stigell, Tieteen tietotekniikan keskus CSC, 050-381 9512, lauri.stigell@csc.fi.